

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง วรรณคดีวิจักขณ์ (๕)

ครูผู้สอน ครูฟาริเดาะห์ เบญญาภาจ

ครูรุ่งพิรุณ เขื่อนรอบ

วรรณคดีวิจักษณ์ (๕)

กิจกรรม

“ทนายว่า วรรณศิลป์แบบใด”

บทประพันธ์

อันนอรรชรเฉลิมศรี กรายกรอย่างเอื่องจรลี

คำถาม

เล่นคำ หรือ เล่นเสียง

บทประพันธ์

อันนอรรชระเฉลิมศรี กรายกรอย่างเยื้องจรลี

คำตอบ

เล่นเสียง (พยัญชนะ)

บทประพันธ์

งามโอษฐ์งามแก้มงามจุไร
งามนัยน์เนตรงามกร

คำถาม

เล่นเสียง หรือ เล่นคำ

บทประพันธ์

งามโอษฐ์งามแก้มงามจุไร
งามนัยน์เนตรงามกร

คำตอบ

เล่นคำ (คำซ้ำ)

บทประพันธ์

พิศพักตร์ผ่องเพียงไข

คำถาม

อุปมา หรือ อติพจน์

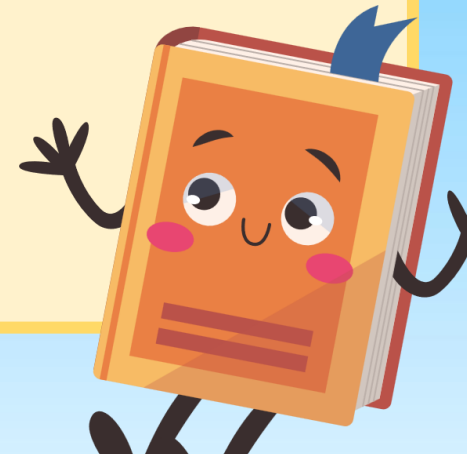

บทประพันธ์

พิศพักตร์ผ่องเพียงไข

คำตอบ

อุปมา

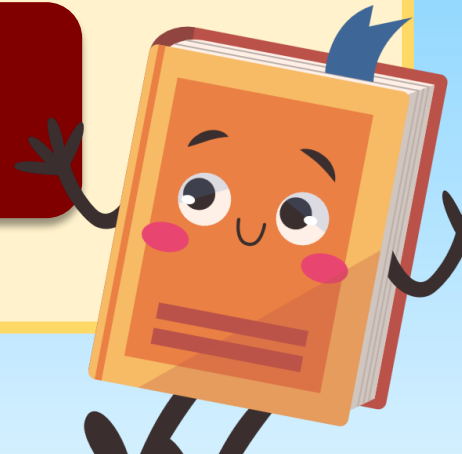

บทประพันธ์

โฉมเอ๋ยโฉมเฉลา
เจ้ามาแต่สวรรค์ชั้นใด

เสาวภาคย์นางน้อยพิสมัย
นามกรชื่อโรนะเทวี

คำถาม ชมความงาม หรือ แสดงความรัก

บทประพันธ์

โฉมเอ๋ยโฉมเฉลา
เจ้ามาแต่สวรรค์ชั้นใด

เสาวภาคย์นางน้อยพิสมัย
นามกรชื่อโรนะเทวี

คำตอบ

แสดงความรัก

เรียนรู้วรรณคดี

คุณค่าวรรณศิลป์
บทละคร เรื่อง รามเกียรติ์
ตอน นารายณ์ปราบนนทก

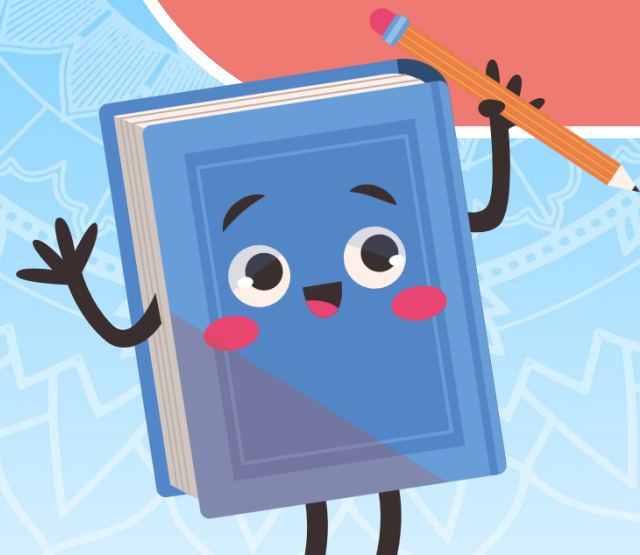

กิจกรรม

“เพิ่มฐานความรู้ คุณค่าวรรณศิลป์”

บทละครรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก

รูปแบบกิจกรรม

๑. นักเรียนแต่ละคนศึกษาใบความรู้ เรื่อง บทละคร รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก (คุณค่าด้านวรรณศิลป์)
๒. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายความรู้

ใบความรู้ เรื่อง บทละคร รามเกียรติ์ : นารายณ์ปราบนนทก (คุณค่าด้านวรรณศิลป์)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เพลินพาที่ขึ้นประเด็น

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

๑) วรรณศิลป์ระดับเสียง

- ❖ สัมผัสพยัญชนะ เช่น

เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์ พิศพักตร์ผ่องเพียง *แซ่ไซ*

- ❖ สัมผัสสระ

เพนทมปฐมพรหมเสีหน้า สอดสร้อยมวลลาเจ็ดฉิน
ทั้งกว้างเดินดงหงส์บิน กินรินเลียบั้าอำไพ

๒) วรรณศิลป์ระดับคำ

- ❖ การซ้ำคำ เช่น มีการซ้ำคำว่า “งาม” หน้าวรรค

งามโอษฐ์งามแก้มงามจูไร งามนัยน์เนตรงามกร
งามถันงามกรรมงามขนง งามองค์ยิ่งเทพอัปสร...

- ❖ การสรรคำ กวีสรรคำมาใช้ในลักษณะใช้คำง่ายแต่กินความมากและให้ความรู้สึกได้ดี เช่น

- จนผมโกรนไถ่นเกลี้ยงถึงเพียงหู (นนทกถูกถอนผม)
- ชัดสมาธินั่งยิ้มริมอ่างใหญ่ (นนทกตั้งใจได้พรนิ้วเพชรจากพระอิศวรแล้วกลับมานั่งประจำหน้าที่ตรงบันไดเขาไกรลาส)

- ❖ การหลกคำหรือการใช้คำไวพจน์ การหลกคำทำให้เห็นการใช้ “ศัพท์กวี” แสดงให้เห็นความรุ่มรวยของศัพท์ในวรรณคดีไทยที่กวีไทยเลือกใช้

คำเรียกชื่อพระอิศวร เช่น

พระสยามภูญาณ หมายถึง พระผู้มีอำนาจหยั่งรู้ที่เกิดขึ้นเอง
พระอิศราธิบดี หมายถึง พระผู้เป็นหัวหน้าของผู้เป็นใหญ่
พระศลี หมายถึง พระผู้ทรงถือตรีศูล
คำเรียกชื่อเทวดา เช่น สุราฤทธิ์ สุรารักษ์ สุราลัย

กิจกรรม

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง บทละคร เรื่องรามเกียรติ์

ตอน นารายณ์ปราบนนทก

(คุณค่าด้านวรรณศิลป์)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรมอภิปรายความรู้

“เพิ่มฐานความรู้ คุณค่าวรรณศิลป์”

บทละครรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก

คำถามชวนคิด

วรรณศิลป์ หมายถึง

วรรณศิลป์

คือ ศิลปะในการแต่งคำประพันธ์หรือแต่งหนังสือ วรรณกรรมเรื่องใดที่มีศิลปะในการแต่งคำประพันธ์ที่ดีจนเป็นที่ยอมรับ ก็อาจได้รับการยกย่องว่าเป็น**วรรณคดี**ได้

คำถามชวนคิด

การสัมผัสพยางค์ขณะ หมายถึง

การสัมผัสพยางค์

หมายถึง การนำคำที่มีพยางค์ชนะต้นตัวเดียวกัน
หรือคำที่มีพยางค์ชนะต้นเสียงเดียวกันมาวางไว้ในตำแหน่ง
ที่ใกล้เคียงหรือสัมผัสกัน

เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์ พิศพัทธ์รื่องเพียงไข

คำถามชวนคิด

การสัมผัสสระ หมายถึง

การสัมผัสสระ

หมายถึง การนำคำที่มีเสียงสระเดียวกัน หรือคำที่มีเสียงสระและมีมาตราตัวสะกดเดียวกันมาวางไว้ในตำแหน่งที่ใกล้เคียงหรือสัมผัสกัน

เทพนมปฐมพรหมสีหน้า

สอดสร้อยมาลาเจ็ดฉิน

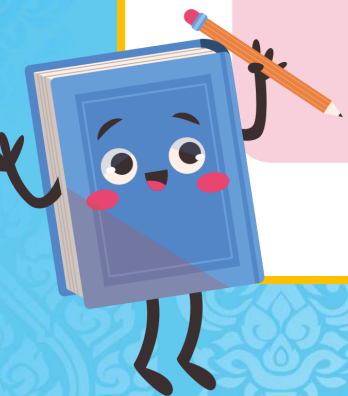

การสัมผัสสระ

หมายถึง การนำคำที่มีเสียงสระเดียวกัน หรือคำที่มีเสียงสระและมีมาตราตัวสะกดเดียวกันมาวางไว้ในตำแหน่งที่ใกล้เคียงหรือสัมผัสกัน

ทั้งกว้างเดินดงหงส์บิน

กิรินเลียบถ้ำอำไพ

คำถามชวนคิด

การซ้ำคำ หมายถึง

การซ้ำคำ

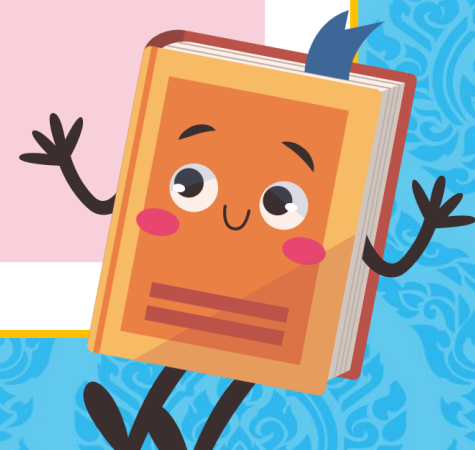
คือ การนำคำคำเดียวกันมาใช้ซ้ำบ่อยครั้ง
เพื่อเน้นย้ำความหมายให้ชัดเจนขึ้น

งามโอษฐ์งามแก้มงามจูไร

งามถันงามกรรณงามขนง

งามนัยน์เนตรงามกร

งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

คำถามชวนคิด

การสรุคำ หมายถึง

การสรรคำ

คือ การเลือกคำมาใช้ในลักษณะใช้คำง่ายแต่กิน
ความมากและให้ความรู้ลึกได้ดี

ขัตสมาธินังยัมริมอ่างใหญ่

นนทกดีใจได้พรนี้วเพชรจากพระอิศวรแล้วกลับมาั่งประจำ

หน้าที่ตรงบันไดเขาไกรลาส

การสรรคำ

คือ การเลือกคำมาใช้ในลักษณะใช้คำง่ายแต่กิน
ความมากและให้ความรู้ลึกได้ดี

จนผมโกร๋นโล้นเกลี้ยงถึงเพียงหู

(นนทกฤกถอนผม)

คำถามชวนคิด

การหลอกลวงคำ หมายถึง

การหลាកคำ

การหลាកคำหรือการใช้คำไวพจน์
คือ การใช้ “ศัพท์กวี” แสดงให้เห็นความรุ่มรวย
ของศัพท์ในวรรณคดีไทยที่กวีไทยเลือกใช้

การหลាក់คำ

พระอิสวรร

พระสยามภูวญาณ

พระอิสรรธิตี

พระศุลี

การหลากคำ

เทวดา

สุราฤทธิ

สุรารักษ์

สุรालัย

คำถามชวนคิด

รสวรรณคดีไทย หมายถึง

รสวรรณคดี

คือ การใช้ถ้อยคำให้เกิดความงามและ
เกิดอารมณ์ รสของความไพเราะทางภาษา

รสวรรณคดีไทย

เสาวرنี

นารีปราโมทย์

พิโรธวาที

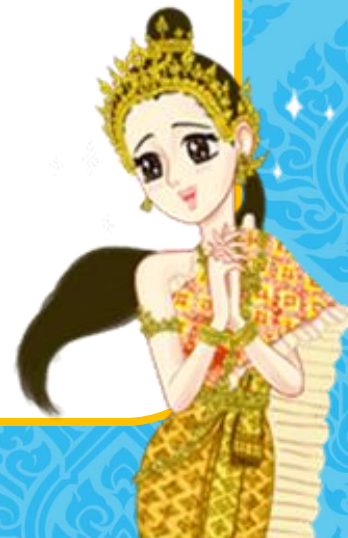
สัลลาปังกพิสัย

รสวรรณคดีไทย

เสาวรจนี

คือ บทชมความงามของสิ่งต่าง ๆ เช่น สถานที่
สิ่งแวดล้อม ความงามของตัวละคร

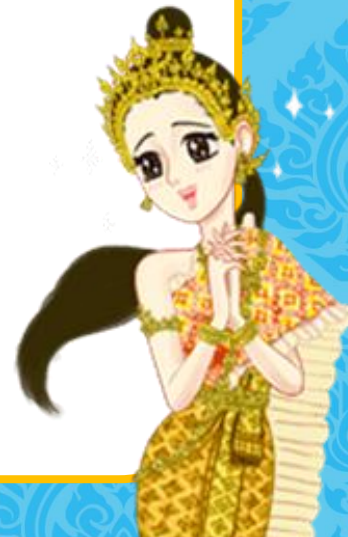

รสวรรณคดีไทย

เสาวرنี

บทกษัตริย์ทัศนนางเงือกน้อย
ประไพพัศตร์ลักษณล้ำล้วนขำคม
ขงเนตรเกศกรอ่อนสะอาด
พระเพลีนพิศคิดหมายเสียดายดวง

ดูแซมช้อยโฉมเฉลาทั้งเผ้าผม
ทั้งเนียนมวอลเปล่งออกเต่งทรวง
ตั้งสุรางค์นางนาฏในวังหลวง
แล้วหนักหน่วงนึกที่จะหนีไป
(พระสุนทรโวหาร)

รสวรรณคดีไทย

นารีปราโมทย์

คือ บทเกี้ยว บทไอ้โลม แสดงความรักใคร่

รสวรรณคดีไทย

นารีปราโมทย์

ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร
แม้เกิดในใต้ฟ้าสุธาธาร
แม้เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ
แม้เป็นบัวตัวพี่เป็นภุมรา

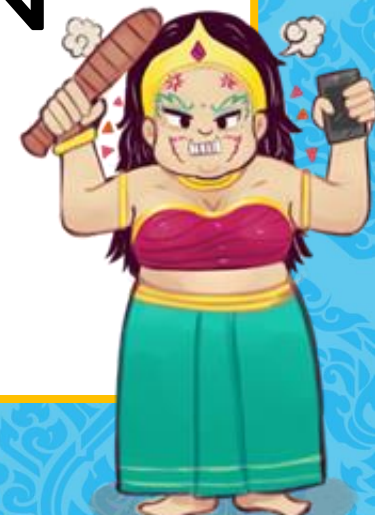
ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน
ขอพบพานพิศवासไม่คลาดคลา
พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
เชยผกาโกสุมปทุมทอง
(พระสุนทรโวหาร)

รสวรรณคดีไทย

พิโรธวาที

คือ บทแสดงอารมณ์โกรธ ว่ากล่าวประชด
ประชัน หึงหวง ตัดพ้อ เหน็บแนม เสียดสี หรือแสดง
ความเคียดแค้น

รสวรรณคดีไทย

พิโรธวาที

บัดนั้น

กริ้วโกรธร้องประกาศตวาดมา

นนทน้าใจแกล้วกล้า

อนิจจาข่มเหงเล่นทุกวัน

รสวรรณคดีไทย

ลัลาปักคพิสัย

คือ บทแสดงความเศร้าโศก เสียใจ คร่ำครวญ
อาลัยรัก

รสวรรณคดีไทย

ลลลาปงคพิสัย

ผู้ใดทำชอบต่อเบื้องบาท
ตัวข้านี้มีชอบนัก
พระองค์ผู้ทรงศักดิ์ดาเดช
กรรมเวรสิ่งใดดั่งนี้

ก็ประสาททั้งพรแลยศศักดิ์
ล้างเท้าสุรารักษ์ถึงโกฏิปี
ไม่โปรดเกศแก่ข้าบาทศรี
ทูลพลาางไศกีรำพัน

กิจกรรม

“วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์”

บทละครรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก

รูปแบบกิจกรรม

๑. นักเรียนจับคู่ ๒ คน แต่ละคู่ร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก
๒. นักเรียนแต่ละคู่สรุปผลการวิเคราะห์ลงในใบงานที่ ๙ เรื่อง บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก (คุณค่าด้านวรรณศิลป์)
๓. นักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ใบงานที่ ๙ เรื่อง บทละคร รามเกียรติ์ : นารายณ์ปราบนนทก (คุณค่าด้านวรรณศิลป์)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เพลินพาที่ขึ้นประเด็น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ๑) ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์ที่กำหนดให้แล้วระบุลีลาในวรรณคดีไทย (รสวรรณคดีไทย) ให้ถูกต้อง

เสาวรจนี	นารีปราโมทย์	พิโรธวาหัง	สัลลาปังกพิสัย
..... ๑. จนผมโกรนโลนเกลี้ยงถึงเพียงหู ยี่ดยี่ดขัดคั่นแน่นใจ	ดูเงาในน้ำแล้วร้องให้ ตาแดงต่งแสงไฟฟ้า		
..... ๒. พระองค์ผู้ทรงศักดิ์ดาเดช กรรมเวรสิ่งใดดั่งนี้	ไม่มีโปรดเกศแก่ข้าบาทศรี ทูลพลาญไคก็รำพัน ฯ		
..... ๓. บัดนั้น กริ้วโกรธร้องประกาศตวาดมา	นนทกน้ำใจแก้วกล้า อนิจจาชมเริงเล่นทุกวัน		
..... ๔. เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์ งามโอษฐ์งามแก้มงามจูไร	พิศพิศตร่มองเพียงแซไข งามนัยน์เนตรงามกร		
..... ๕. โฉมเอ๋ยโฉมเอเลา เจ้ามาแต่สวรงค์ชั้นใด	เสาวภาคย์แน่น้อยพิสมัย นามกรชื่อโรนะเทวี		

คำชี้แจง ๒) ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์ที่กำหนดให้แล้วระบุวรรณศิลป์ที่ปรากฏให้ถูกต้อง

การใช้อุปมา	ใช้การซ้ำคำ	เล่นเสียงพยัญชนะ	เล่นเสียงสระ
..... ๑. ด้วยทำโอหังบังเหตุ เอ็งซ่าเทวาสุรารักษ์	ไม่เกรงเดชพระอิศวรทรงจักร โทษหนักถึงที่บรรลัย		
..... ๒. ต้องสุบรรณเทวานาคี ลัมพาดกลาดเกลื่อนลงทันใด	ดั่งพิชอสูรไม่ทนได้ บรรลัยไม่ทันพริบตา		
..... ๓. นนทกก็ล้างเท้าให้ สัปปยอกหยอกเล่นเหมือนทุกวัน	เมื่อจะไปก็จับหัวสั้น สรวลสันต์เยาะเย้ยเฮฮา		
..... ๔. งามถิ่นงามกรรมงามขนง งามจริตกิริยางามอน	งามองค์ยิ่งเพ้ออัปร งามเอวงามอ่อนทั้งกายา		
..... ๑๐. เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์ งามโอษฐ์งามแก้มงามจูไร	พิศพิศตร่มองเพียงแซไข งามนัยน์เนตรงามกร		

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
 ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรม

ใบงานที่ ๙

เรื่อง บทละคร รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก (คุณค่าด้านวรรณศิลป์)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรมนำเสนอ

“วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์”

บทละครรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๑

จนผมโกรธนโ遴นเกลี้ยงถึงเพียงหู ดูเงาในน้ำแล้วร้องไห้
ฮึดฮัดขัดแค้นแน่วใจ ตาแดงต้งแสงไฟฟ้า

รสวรรณคดี : พิโรธวาทัง

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๑

พระองค์ผู้ทรงศักดิ์ดาเดช ไม่โปรดเกศแก่ข้าบาทศรี
กรรมเวรสิ่งใดตั้งนี้ ทูลพลางไสก็รำพัน ฯ

รสวรรณคดี : สัลลาปังคพิสัย

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๑

บัดนั้น นนทกน้ำใจแกล้วยกล้า
กริ้วโกรธร้องประกาศตวาดมา อนิจจาชมเหงเล่นทุกวัน

รสวรรณคดี : พิโรธวาทัง

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๑

เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์ พิศพักตร์ผ่องเพียงไข
งามไอษฐ์งามแก้มงามจุไร งามนัยน์เนตรงามกร

รสวรรณคดี : เสาวรถณี

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๑

โฉมเอ๋ยโฉมเฉลา
เจ้ามาแต่สวรรค์ชั้นใด

เสาวภาคย์แน่น้อยพิสมัย
นามกรชื่อไรนะเทวี

รสวรรณคดี : นารีปราโมทย์

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

ด้วยทำโอหังบังเหตุ
เอ็งฆ่าเทवासुरารักษ์

ไม่เกรงเดชพระอิศวรทรงจักร
โทษหนักถึงที่บรรลัย

เล่นเสียดสระ

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

ด้วยทำโอห้งบ้งเหตุ
เอ็งซ้วเทวาสุรวรกษ์

ไม่เกรงเดชพระอิศวรทรงจักร
โทษหนักถึงที่บรรลัย

เล่นเสียงสระ

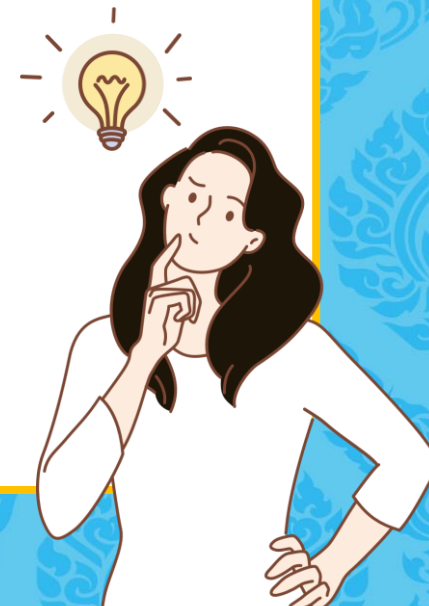

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

ต้องสุพรรณเทวานาคี ดั่งพิชอสุนีไม่ทนได้
ล้มฟาดกลาดเกลื่อนลงทันใด บรรลัยไม่ทันพริบตา

การใช้อุปมา

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

ต้องสุพรรณเทวานาคี ดั่งพิชอสูนี้ไม่ทนได้
ล้มฟาดกลาดเกลื่อนลงทันใด บรรลัยไม่ทันพริบตา

การใช้อุปมา

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

นนทกก็ล้างเท้าให้
สัพยอกหยอกเล่นเหมือนทุกวัน
เมื่อจะไปก็จับหัวสั้น
สรวลสั้นต์เยาะเย้ยเฮฮา

เล่นเสียงพยัญชนะ

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

นนทกก็ล้างเท้าให้

สัพยอกหยอกเล่นเหมือนทุกวัน

เมื่อจะไปก็จับหัวสั้น

สรวลสันต์เยาะเย้ยเฮฮา

เล่นเสียงพยัญชนะ

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

งามถ้นงามกรรณงามขนง งามองค์ยิ่งเทพอัปสร
งามจริตกิริยางามงอน งามเอวงามอ่อนทั้งกายา

การใช้คำซ้ำ

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

งามถันงามกรรณงามขนง

งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

งามจริตกิริยางามงอน

งามเอวงามอ่อนทั้งกายา

การใช้คำซ้ำ

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์
งามโอษฐ์งามแก้มงามจู่ไร

พิศพักตร์มองเพียงไขไข
งามนัยน์เนตรงามกร

การใช้อุปมา และ การซ้ำคำ

วิเคราะห์คุณค่าวรรณศิลป์

ตอนที่ ๒

เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์
งามโอษฐ์งามแก้มงามจุไร

พิศพักตร์มองเพียงไขเ
งามนัยน์เนตรงามกร

การใช้อุปมา และ การซ้ำคำ

เรียนรู้วรรณคดี

คุณค่าวรรณศิลป์
บทละคร เรื่อง รามเกียรติ์
ตอน นารายณ์ปราบนนทก

สรุปความรู้

รามเกียรติ์ เป็นบทละครที่มีความโดดเด่น
ทางด้านเนื้อหาที่ให้คุณค่าและให้ข้อคิดแก่ผู้เรียน
 อีกทั้งยังให้คุณค่าในด้านการใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ ลึกซึ้ง
 มีการพรรณนาที่ทำให้ผู้เรียนเกิดจินตภาพตามไปกับ
เนื้อเรื่อง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

วรรณคดีวิจักขณ์ (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนวรรณคดีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่องอ่านวรรณคดีอย่างรู้คุณค่า
๓. กระดาษ ปากกาสี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

